

**Nagyszénás Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének
18/2017. (XII. 20.) önkormányzati rendelete
a településkép védelméről**

Nagyszénás Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12.§ (2) bekezdés a)-h) pontjaiban kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet 43/A.§ (5) bekezdésében biztosított véleményezési jogkörében eljáró állami főépítési hatáskörében eljáró Békés Megyei Kormányhivatal, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, a kulturális örökség védelméért felelős miniszterés a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság véleményének kikérésével a következőket rendeli el:

**I. FEJEZET
BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK**

A rendelet célja, hatálya és értelmező rendelkezések

1.§ E rendelet célja Nagyszénás nagyközség sajátos településképeinek társadalmi bevonás és konszenzus által történő védelme és alakítása

- a helyi építészeti örökség területi és egyedi védelem (a továbbiakban: helyi védelem) meghatározásával, a védetté nyilvánítás a védelem megszüntetés szabályozásával;
- településképi szempontból meghatározó területek meghatározásával;
- településképi követelmények meghatározásával;
- településkép-érvényesítési eszközök szabályozásával,
- településképi önkormányzati támogatási és ösztönző rendszer alkalmazásával,

valamint a település történeti hagyományainak, építészeti értékeinek, valamint a város arculati értékeinek védelme érdekében a hirdetmény, hirdető-berendezés elhelyezésének, alkalmazásának követelményeiről, feltételeiről és tilalmáról szóló szabályozási rend megalkotása.

2.§ A helyi védelem célja

- a település településképe és történelme szempontjából meghatározó építészeti örökség kiemelkedő értékű elemeinek védelme,
- a község jellegzetes karakterének a jövő nemzedékek számára történő megóvása.

3.§ (1) Nagyszénás nagyközség helyi védelem alatt álló építészeti öröksége a nemzeti közös kulturális kincs része, ezért fenntartása, védelmével összhangban lévő használata és bemutatása közérdek.

(2) Tilos a helyi védett építészeti örökség elemeinek veszélyeztetése, megrongálása, megsemmisítése.

4.§ A településképi szempontból meghatározó területek megállapításának célja, hogy e területeken belül különösen érvényesüljön:

- a kedvező harmonikus utcakép alakítása,
- a helyi építési hagyományok átörökítése,
- a község története során kialakult, értéket jelentő településkép védelme,

- az egyedi építészeti értékek, építészeti elemek megőrzése.

5.§ (1) A rendelet területi hatálya a település teljes közigazgatási területe.

(2) A rendelet hatálya Nagyszénás nagyközség közigazgatási területén az építészeti környezet mindazon elemére kiterjed, amely külön jogszabály alapján nem áll védelem alatt.

6.§ E rendelet alkalmazásában:

1. *cégér*: a tevékenységre, foglalkozásra, az üzlet, szolgáltató hely nevére utaló, az épített környezet értékét növelő figurális épülettartozék;

2. *cégtábla*: vállalkozás azonosítására, nevének, címének, elérhetőségének, tevékenységének közlésére szolgáló, a vállalkozások székhelyének, telephelyének bejáratánál lévő felirat;

3. *idejét múlt hirdetemény*: minden olyan hirdetemény, amely meghatározott időponthoz, időpontokhoz, évszakokhoz kapcsolódó eseményekről, rendezvényekről, akciókról nyújt tájékoztatást, és az azon feltüntetett időponttól számított 30 nap eltelt, vagy amelynek információtartalma az idő múlása következtében célját veszítette;

4. *gazdasági reklám*: a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény 3. § d) pontjában meghatározott gazdasági reklám;

5. *hirdetemény*: cégér, cégtábla, hirdető-berendezés, molinó, reklámberendezés, gazdasági reklám, totemoszlop, útbaigazító-hirdetemény és választási hirdetemény;

6. *helyileg védett épület*: helyi építészeti és természeti értékek védelméről szóló önkormányzati rendeletben megjelölt ingatlanok;

7. *hirdető-berendezés*: minden olyan hordozó eszköz, fixen rögzített vagy mozgó, képi, fény- vagy hangeffektusok megjelenítésére, valamint információk tárolására is alkalmas berendezés, amely - kialakításától, anyagától, méretétől, továbbá elhelyezése módjától függetlenül - hirdetemény megjelenítésére szolgál, és közterületről érzékeltetni lehet;

8. *ingatlan*: az önálló ingatlanok helyrajzi-számozásáról és az alrészletek megjelöléséről szóló rendeletnek megfelelően kialakított egység;

9. *molinó*: nem merev anyagú hordozófelületű hirdetemény, amely falra vagy más tartószerkezetre van kifeszítve oly módon, hogy az nem képezi építmény homlokzatának tervezett és engedélyezett részét;

10. *reklámberendezés*: reklámtábla, reklámszekrény, reklámoszlop, reklámszerkezet, kereskedelmi, gazdasági szolgáltató hely iránymutató jelzése, molinó, zászló, térbeli betűkből álló szöveg, térbeli ábra;

11. *totemoszlop*: fa, műanyag vagy fém felületű címjelző és cégjelző hirdetemény, amely nem papír alapon megjelenített ábrázolást hordoz, magasságának és szélességének hányadosa legalább 3, vagy vastagsága az oszlop teljes magasságában legalább 30 cm;

12. *útbaigazító hirdetemény*: közérdekű információt nyújtó közterületi jelzés, amelynek funkciója

12.1. idegenforgalmi eligazítás (várostérkép, közigazgatási szervezetek, közintézmények, közlekedési állomások, szálláshelyek, műemlékek, emlékművek irányait jelző táblák, testvérvárosok irányát jelző oszlop), vagy

12.2. közösségi közlekedési szolgáltatásról tájékoztatás (tájékoztató táblák, szerkezetek), vagy

12.3. egyéb közérdekű tájékoztatás (az egészségügyi ellátó hely iránymutató jelzése, a kulturális, a sport programokról, gazdasági, kereskedelmi tevékenységekről, ezek létesítményeiről tájékoztató táblák, berendezések, szerkezetek, molinó, zászló);

13. *választási hirdetemény*: a választási eljárásról szóló törvény szerinti hirdetemény;

14. *védelem alatt álló belterület:*

14.1. a mellékletben jelölt hagyományos terület és a területet lehatároló utcák mindkét oldala,

14.2. a településre bevezető főbb utak mellett fekvő ingatlanok közterülettel vagy előkerttel határos építményei,

14.3. helyileg védett épület ingatlanjai.

15. *Védett épületek, építmények:* azok az épületek, épületrészek, műtárgyak (pl. köztéri szobrok), berendezési tárgyak, közterületi létesítmények, amelyek történelmi, régészeti, művészeti, tudományos, társadalmi vagy műszaki-ipari, mérnöki szempontból a városkép megőrzése szempontjából jelentős alkotások, ideértve a hozzájuk tartozó kiegészítő külső és belső díszítő elemeket, amelyeket az Önkormányzat döntésével védetté nyilvánított.

16. *Védett épület, építmény közvetlen környezete:* a védett épülethez, építményhez tartozó ingatlanra (park, udvar, kerítés, támfal, melléképítmény stb.) terjed ki.

17. *Védett épület, építmény tágabb környezete:* a védett épülettel szomszédos ingatlanokra, közterületekre, a zavartalan érvényesülést biztosító építészeti és tájképi környezetre (parkok, kertek, fasorok, kerti épületek, tereplépcsők stb.) terjed ki.

18. A 14.2 pont szerinti, településre bevezető főbb utak:

- Hősök útja,
- Orosházi út
- Zrínyi Miklós út.
- Ságvári Endre utca

mint a szomszédos településekre vezető országos mellékutak átkelési szakaszai.

II. FEJEZET A HELYI VÉDELEM

A helyi védelem feladata, általános szabályai, önkormányzati kötelezettségek

7.§ A helyi értékvédelem feladata különösen:

- a) különleges oltalmat igénylő, építészeti, építészettörténeti, várostörténeti szempontból védelemre érdemes épületek, épületegyüttesek, épített környezetek számbavétele és meghatározása, nyilvántartása, dokumentálása és a közvéleménnyel történő megismertetése,
- b) a védett értékek károsodásának megelőzése, elhárítása, illetve az eddig bekövetkezett károsodás csökkentése vagy megszüntetése.

8.§ (1) Nagyszénás Nagyközség Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) a helyi védelem alá helyezésről, illetve annak megszüntetéséről rendeletalkotással (rendeletmódosítással) dönt.

(2) Nagyszénás védett értékeit az 1. melléklet tartalmazza

(3) A nagyközség egészére, illetve egyes területeire készülő településrendezési tervek készítése, aktuális felülvizsgálata során építészeti értékvizsgálati munkarészben értékelni kell jelen rendeletben védett építészeti értékek állapotát.

A helyi védelem alá helyezés és a védelem megszüntetésének szabályai

9.§ (1) A helyi védelem alá helyezést, illetve annak megszüntetését bármely természetes vagy jogi személy írásban kérelmezheti a polgármesternél.

(2) A kérelemnek tartalmaznia kell a kezdeményezés indoklását, az építmény megnevezését, a pontos hely megjelölését (utca, házszám, helyrajzi szám), továbbá fényképfelvételt.

(3) Hiányos kérelem esetén 8 napon belül hiánypótlási felhívást kell eljuttatni a kezdeményezőnek annak közlésével, hogy 15 nap áll rendelkezésre a hiánypótlásra.

10.§ (1) A polgármester szakmai megbízottja a helyi védelem alatt álló építészeti értékekről - értékvizsgálati dokumentáció naprakész kiegészítésével, aktualizálásával - nyilvántartást vezet, melynek szerves része a beérkezett védelem alá helyezési és megszűnési kérelmek nyilvántartása.

(2) A polgármester szakmai megbízottja évente meghatározott időben előterjeszti a változtatási kérelmeket, szakmai javaslattal alátámasztva.

(3) A (2) bekezdés szerinti előterjesztés minimális tartalma:

- a kérelmező által beadott anyag,
- a helyszíni szemle alapján tett értékvizsgálat,
- a tulajdonosok (képviselőjének) adatai és véleményük.

11.§ (1) A helyi védelemre vonatkozó előterjesztésről a tulajdonosokat tájékoztatni kell, a partnerségi rendeletnek megfelelően, a helyi írott és elektronikus sajtó útján.

(2) A döntésről - a jogok és köteleességek ismertetésével - írásban értesíteni kell:

- a) a tulajdonost,
- b) az illetékes földhivatalt,
- c) a megyei önkormányzati és megyei állami főépítészt és
- d) a Lechner Tudásközpontot.

(3) A döntést követően a védetté nyilvánított helyi építészeti értékeket - a tulajdonosok személyes adatainak ismertetése nélkül - a helyi lakosság tájékoztatása céljából a helyi sajtóban, az önkormányzat weboldalán be kell mutatni.

(4) A helyi védelem alá vont építészeti értéket - a tulajdonos hozzájárulása esetén - a védettségre utaló feliratú táblával kell ellátni.

12.§ (1) A helyi védelem alá helyezés, illetve annak megszüntetése tényét az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyeztetni.

(2) Folyamatban lévő hatósági eljárással összefüggő kérelem esetén kezdeményezni kell az eljárás felfüggesztését az elsőfokú építési hatóságnál az önkormányzati döntésig.

13.§ (1) Helyi védelem alatt álló épület bontására csak a teljes műszaki és erkölcsi avultság esetén kerülhet sor, ha a védelemben részesülő építészeti érték károsodása olyan mértékű, hogy a károsodás műszaki eszközökkel nem állítható helyre.

(2) A védelem feloldásának, a bontás engedélyének feltételeként egyes épületrészek vagy tartozékok megőrzése, illetve az új épületbe való beépítésének kötelezettsége előírható.

(3) Az önkormányzati támogatással felújított épület védettsége nem törölhető a támogatást követő 10 éven belül.

14.§ (1) Indokolt esetben szakmai értékelés csatolásával a polgármester kezdeményezi egyes védett vagy védelemre méltó építészeti értékek országos műemléki védelem alá helyezését.

(2) Abban az esetben, ha a helyi védelem alatt álló elem országos műemléki védelem alá kerül, haladéktalanul gondoskodni kell a változás helyi rendeletben való átvezetéséről.

Az egyedi védelem meghatározása

15.§ (1) Az egyedi védelem Nagyszénás nagyközség jellegzetes, értékes, illetve hagyományt őrző építészeti arculatát, településkarakterét meghatározó, az 1. melléklet 1. fejezetében meghatározott

- építményekre, építményrészletekre,
- egyedi tájértékre, növényzetre,
- szoborra, képzőművészeti alkotásra

terjed ki.

(2) Az egyedi védelem az érintett földrészlet, telek egészére vagy részére terjedhet ki, a 24.§ szerint.

Az egyedi védelemhez kapcsolódó tulajdonosi kötelezettségek, a védelemmel kapcsolatos szabályok

16.§ (1) Az 1. melléklet 1. és 2. fejezetében szereplő, helyi egyedi védelem alatt álló építészeti örökséget a tulajdonos köteles jókarbantartani, állapotát megóvni, a használat nem veszélyeztetheti az adott építészeti örökség fennmaradását.

(2) A helyi védelem alatt álló elemet nem veszélyeztetheti, településképi vagy műszaki szempontból károsan nem befolyásolhatja az adott építészeti örökségen vagy közvetlen környezetében végzett építési tevékenység, területhasználat.

III. FEJEZET

A TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK

A településképi szempontból meghatározó területek megállapítása

17.§ (1) Nagyszénás nagyközség településképi szempontból meghatározó területei, jellegzetes, értékes, hagyományt őrző építészeti arculatot hordozó, ilyen jellemzőkkel bíró lehatárolható településrészei:

- a) a kisvárosias és mezővárosias jellemzőkkel bíró településmag,
- b) a karakteres hagyományos falusias településrészek.

(2) Nagyszénás nagyközség jellegzetes, jól elkülöníthető településkarakteret hordozó területei:

- a) utcavonalon álló hagyományos falusias lakóterületek,
- b) előkertes falusias-kertvárosias lakóterületek,
- c) kisvárosias-nagyvárosias jellemzőkkel bíró intenzív, vegyes beépítésű településrészek,
- d) tájképvédelmi területek,
- e) egyéb területek.

A településképi szempontból meghatározó területek jegyzéke

18.§ (1) A 17.§ alatti, településképi szempontból meghatározó területek lehatárolását a 2. melléklet tartalmazza.

(2) A 17.§ alatti, településképi szempontból meghatározó területek térképi lehatárolását a 3. melléklet tartalmazza.

IV. FEJEZET

A TELEPÜLÉSKÉPI KÖVETELMÉNYEK

Építmények anyaghasználatára vonatkozó általános építészeti követelmények

19.§ (1) Tilos a kialakult épített környezettől teljesen elütő homlokzati kialakítást eredményező anyaghasználat.

(2) Tilos az épített környezettől egyértelműen elütő anyagú, rikító színű tetőhéjazat alkalmazása.

A településképi szempontból meghatározó területekre vonatkozó területi és egyedi építészeti követelmények

20.§ Beépítés és telepítési módja tekintetében kötelező követelmények:

(1) Településközpontban a mezővárosi jellegű területeken kötelező a kialakult állapotnak megfelelő zárt sorú, vagy félig zárt sorú beépítés.

(2) Hagyományos karakterű falusias lakóterületeken kötelező utcavonalon és oldalhatáron állóan elhelyezni az épületeket, utcára merőleges tetőgerinccel.

(3) Előkertes falusias vagy kertvárosias területeken a kialakult, jellemző építési vonalhoz kell illeszkedni.

(4) Intenzív vegyes jellegű beépítésnél kötelező a domináns vagy szomszédos kialakult építési vonalhoz és tetőidomhoz való illeszkedés.

(5) Tájképvédelmi területeken az övezet rendeltetésének megfelelő építmények helyezhetők el.

21.§ A jellemző szintszám vagy az épület legmagasabb pontja tekintetében kötelező követelmények:

(1) Településközpontban a mezővárosi jellegű területeken: kötelezően maximum egy emeletes.

(2) Hagyományos falusias területeken: kötelezően földszintes.

(3) Előkertes falusias-kertvárosias területeken: maximum földszint és tetőtérbeépítéses.

(4) Intenzív vegyes beépítésnél: maximum kettő emeletes.

(5) Tájképvédelmi területeken: kötelezően földszintes.

22.§ (1) A kerti építmények és műtárgyak a központi településmagban és az intenzív beépítésű lakóterületeken takartan vagy a főépülettel, kerítéssel harmonizáló anyaghasználattal létesíthetők.

(2) A központi településmagban nem zárt sorú beépítés esetén kerítés kialakítása kötelező.

(3) A központi településmagban és a hagyományos falusias területű településrészekben - a szomszédos épített környezet figyelembe vételével - az építészeti illeszkedés szabályait be kell tartani.

A településképi szempontból meghatározó területekre vonatkozó egyedi építészeti követelmények

23.§ (1) A központi mezővárosias területeken és a hagyományos falusias területeken:

- a) kizárólag a hagyományos építőanyagok használata megengedett (pl. vázas, homlokzati paneles, vagy előregyártott elemes épület nem),
- b) tilos a lapostető alkalmazása (kivéve oldalszárny, hátsó épületszárny tetőteraszként való kialakítása),
- c) minimum 30 fokos, maximum 50 fokos hajlásszögű magastető létesíthető,
- d) a közterület felé eső homlokzatokon tilos:
  - a nagy üvegfelületű nyílászárók alkalmazása (50%-os hányadot meghaladóan),
  - a fém és műanyag tokozatú, szárnykeretű nyílászárók alkalmazása,
  - a homlokzati síkból kiálló - nem takart - műanyag redőnytokok alkalmazása,
- e) a közterület felé eső homlokzatokon a hagyományos vertikális nyílásrend megengedett.

A helyi védelemben részesülő területekre vonatkozó egyedi építészeti követelmények

24.§ (1) A 2. mellékletben bemutatott helyi védettségű terület - utcaképi védelem - ingatlanjain az épületek építésekor és felújításakor kötelező a 23.§-ban ismertetett előírások alkalmazása, továbbá a közterület felőli homlokzatokon és tetőfelületeken kerülendő a napelemek és klímaberendezések elhelyezése.

(2) Utcaképi védelemmel érintett építések esetében az építészeti összhangot utcaképpel kell igazolni.

25.§ (1) A tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület földrészletein, az épületek külső megjelenésében kerülendők a feltűnő, tájidegen építési elemek és a mesterkéltséggel, feltűnő színek (pl. kék, lila, rózsaszín, neonzöld, stb). Homlokzatokon (falburkolat, tető) olyan színárnyalatok alkalmazandók, melyek a hagyományos építőanyagokra (cserép, fa, egyéb természetes anyagok) és vakolatokra jellemzők.

(2) Háztartási méretű kiserőműnek számító szélenergia tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület földrészletein nem helyezhető el.

(3) Az ex lege védett kunhalmok 100 m-es környezetében az (1) és a (2) bekezdésben foglaltak alkalmazandók.

A helyi védelemben részesülő értékekre vonatkozó egyedi építészeti követelmények

26.§ (1) A védett épületek belső korszerűsítését, átalakítását, esetleg bővítését a védettség nem akadályozza, a védelem érdekében elő kell segíteni ezen épületek mai igényeknek megfelelő használatát. A belső átalakításokat az eredeti szerkezet és belső értékek tiszteletben tartásával kell megoldani.

(2) A védett épületet úgy lehet bővíteni, hogy az eredeti épület tömegformája, homlokzati kialakítása, utcaképi szerepe ne változzon, illetve a legkisebb kárt szenvedje és a tervezett bővítés a régi épület formálásával, szerkezetével, anyaghasználatával összhangban legyen.

(3) Helyi védelem alá helyezett építmények eredeti külső megjelenését értékvizsgálattól függően:

- a) egészének és részleteinek külső geometriai formáit, azok rész- és befoglaló méreteit,
- b) eredeti anyaghatását egészében és részleteiben,
- c) ha ismert, eredeti színhatását, ha nem ismert, a feltételezhetően hasonló színhatását,

d) eredeti épülettartozékait és felszereléseit

az e rendeletben foglaltak figyelembe vételével kell megőrizni, illetve helyreállítani.

(4) Ha a helyi védelem alá helyezett építmény egyes részét, részletét e rendelet hatálybalépését megelőzően az eredetitől eltérő megjelenésűvé alakították át, az építmény egészére, vagy lehatárolható - az átalakított részt is magában foglaló - részegységére kiterjedő felújítás során azt

a) az eredeti állapotnak megfelelően, vagy

b) ha az átalakított rész eredeti állapotára vonatkozó dokumentum nem lelhető fel és azt következtetésekkel sem lehet valószínűsíteni, a homlokzat megfelelő megmaradt eredeti elemeinek, vagy hasonló stílusú épülethomlokzatok, eredeti és analóg formaelemeinek alkalmazásával kell helyreállítani.

(5) A helyi védettségű épületek, építmények (1. melléklet 1. fejezet) megőrzendők. Felújításakor, átalakításakor, bővítések az eredeti, vagy az eredetihez hasonló építészeti elemeket kell alkalmazni (kapuk, ablakok, tagozatok, felületképzések, stb.). A telken lévő egyéb épületeket a főépülettel harmonizáló építészeti kialakítással, jellemzően azonos anyaghasználattal kell kialakítani.

(6) A helyi építészeti karaktert képviselő épületek (1. melléklet 2. fejezet) felújításakor, átépítések a hagyományörző építészeti elemek megőrzendők, illetve azokkal hasonló karakterű épületszerkezetek, építészeti elemek (nyílásarányok, nyílásritmus, felületképzések) alkalmazandók.

27.§ A környezetében betöltött jelleghordozó szerepe miatt helyi egyedi védelem alá helyezett épülethomlokzat, vagy egyéb építmény esetleges stílusbeli, arány- vagy ritmus hibája felújítás során korrigálható, ha annak eredményeként egységes építészeti, illetve egyéb művészi hatás jön létre.

28.§ (1) Helyi védelem alatt álló épület

a) tetőfelületén reklámberendezés, antenna felépítmény nem helyezhető el,

b) egyéb közterületről látható homlokzatán reklámtábla, óriásplakát nem helyezhető el,

c) elő-, vagy oldalkertjében, vagy a kerítésen, épületközben reklám-, illetve hirdető berendezés nem helyezhető el,

d) épület homlokzatán 1 m²-nél nagyobb reklámtábla nem helyezhető el, kivéve, ha annak helyét az épület építésével egyidejűleg kiképezték.

(2) Helyi védelem alatt álló épületen felirati tábla csak hagyományosan a bejárat mellett, intézmény vagy cég megnevezés feltüntetésére szerelhető fel.

(3) Helyi védelem alatt álló épületre konzolos cégéerként az adott épülethez megtervezett és elkészített szerkezet alkalmazható, de nem szerelhető fel "típus" jelleggel forgalmazott, vagy a homlokzathoz adaptálás nélkül rögzített valamely cég, üzletlánc "tipizált" reklámhordozója.

(4) Helyi védelem alatt álló épületre közterületről látható módon semmilyen vezeték, gépészeti és elektromos berendezés (légtechnikai készülék, parabola-, mikrohullámú antenna, stb.) nem szerelhető fel.

A reklámokra, reklámhordozókra vonatkozó településképi követelmények

29.§ (1) Ha a hirdetmény elhelyezéséhez

a) a jogszabály alapján engedély szükséges; az adott eljárásra az abban foglaltak,

b) közterület-használati megállapodás megkötése szükséges, a közterület-használat rendjéről szóló önkormányzati rendeletben foglaltak szerint kell eljárni.

(2) Ha a hirdetmény bejelentési eljáráshoz kötött, a helyi településképi rendeletben foglaltak szerint kell eljárni.

30.§ (1) Az épületeken, építményeken elhelyezett hirdetmény kialakításának az építmény karakteréhez, tagozataihoz, színezéséhez, arányrendszeréhez igazodónak kell lennie. Egységes épülethomlokzaton, kerítésen, elhelyezett hirdetményeknek egymással és az építménnyel összhangban kell lennie, ugyanazon az épületen megjelenő különböző hirdetményeket össze kell hangolni, egységes információs rendszerbe kell foglalni.

(2) Hirdetmény még részben sem takarhatja épület nyílászáró szerkezetét, párkányát, korlátját vagy egyéb meghatározó építészeti elemét.

(3) Az épülethomlokzat részét képező kirakatok üvegezésén dekorációt, feliratot elhelyezni nem szabad, kivéve az önálló betűkből vagy ábrából álló cégtáblát, melynek mérete nem haladja meg a kirakat felületének 20%-át, vagy ha a dekoráció, felirat az építmény tervezett, engedélyezett, bejelentett része.

31.§ (1) A választási kampány idején választási hirdetményt elhelyezni a választási eljárásról szóló törvény szabályai szerint lehet.

(2) Az elhelyezett hirdetmény eredeti állapot megőrzése érdekében történő folyamatos karbantartása a hirdetmény tulajdonosa, vagy a reklámozó feladata és kötelessége.

32.§ (1) A belterületen bejelentési eljárás nélkül elhelyezhető hirdetmény:

a) kerítésen, előkertben, vagy épület homlokzatán ingatlanonként egy darab önállóan létesítendő cégtábla legfeljebb oldalanként 2,0 m² felületnagyságot meg nem haladó méretben és egy darab cégér;

b) kerítésen, előkertben, vagy épület homlokzatán ingatlanonként egy darab térbeli vagy festett betűkből álló felirat legfeljebb oldalanként 2,0 m² felületnagyságot meg nem haladó méretben és egy darab cégér;

c) kerítésen, előkertben, vagy épület homlokzatán ingatlanonként egy darab 1 m² méretet meg nem haladó nyomdatechnikai eszközzel előállított hirdetmény;

d) új épület építése, az épülethomlokzatok felújítása esetén az állványozást takaró háló felületének legfeljebb 20%-ára nyomtatott gazdasági reklám, molinó;

e) útbaigazító hirdetmény;

f) alkalmi kulturális, sport, idegenforgalmi, szórakoztató, egyházi, egészségvédelmi, gasztronómiai rendezvényekről tájékoztató hirdetmények 30 napnál nem hosszabb ideig, legfeljebb darabonként 4 m² felülettel;

g) építési munkaterületen legfeljebb 12 m² felületnagyságú, az építkezések, beruházások adatait tartalmazó tábla.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérő hirdetményt elhelyezni a helyi településképi rendelet szabályai szerinti bejelentési eljárás alapján lehet.

33.§ A hirdetményt el kell távolítani, ha

a) nem e rendelet szabályainak megfelelően elhelyezett;

b) idejét múlt;

c) nem megfelelően karbantartott;

d) megszűnt vagy a tevékenységet szüneteltető tevékenységek érdekében kihelyezett;

e) a településképbbe nem illeszkedő.

V. FEJEZET

KÖTELEZŐ SZAKMAI KONZULTÁCIÓ

Rendelkezés a szakmai konzultációról

34.§ (1) A polgármester vagy szakmai megbízottja szakmai konzultációt biztosít.

(2) Kötelező a településképi szakmai konzultáció:

- a) a központi településmag mezővárosi jellegű területén,
- b) a hagyományos falusias területeken,
- c) az intenzív vegyes beépítésű területeken,
- d) a nagyközségbe bevezető útvonalak mentén,

az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény (a továbbiakban: Étv.) 33/A.§ szerinti egyszerűsített bejelentési eljárások és közterületi homlokzat átalakítások esetében, amennyiben nem kötődnek építési engedélyhez, továbbá a kerítésépítésekhez.

A szakmai konzultáció részletes szabályai

35.§ (1) A kérelemre induló és a kötelező szakmai konzultációt a polgármester megbízottja vagy a főépítész végzi, meghatározott időszakban, heti egy alkalommal.

(2) A megbízott vagy a főépítész 8 napon belül megtartandó konzultációra időpontot biztosít.

(3) A konzultációhoz minimálisan szükséges az adott helyszín vázlatos helyszínrajza, jellemző alaprajz és jellemző homlokzat, utcakép.

(4) A konzultáción ismertetni kell a településképi arculati kézikönyv ajánlásait és a vonatkozó településképi követelményeket.

(5) A konzultáció eredményéről jegyzőkönyvet kell felvenni, rögzítve benne a (4) alattiak lényegét és az építető általi tudomásul vételt. A jegyzőkönyvet a jegyző nyilvántartja, és tájékoztatásul elküldi az építési hatósághoz.

VI. FEJEZET

TELEPÜLÉSKÉPI VÉLEMÉNYEZÉSI ELJÁRÁS

A véleményezési eljárással érintett építmények köre

36.§ (1) A polgármester településképi véleményezési eljárást (a továbbiakban: véleményezési eljárás) folytat le építésügyi hatósági engedélyhez kötött építési munkákkal kapcsolatban a megbízott főépítész szakmai véleménye alapján:

- a) a központi településmag mezővárosi jellegű területén,
- b) a községbe bevezető frekventált útvonalak belterületi szakasza mentén,
- c) a helyi védett épületek és objektumok építési tevékenységével kapcsolatban.

A véleményezési eljárás részletes szabályai

37.§ (1) A véleményezési eljárásban az írásos kérelmet az építési engedély kérelmet megelőzően egy példányban a polgármester részére kell címezni. A kérelemhez kapcsolódóan az elektronikus tárhelyre (ÉTDR-re) feltöltendő építészeti-műszaki dokumentációnak a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a

településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Korm. r.) 26/A. § (3) bekezdése szerinti munkarészeket kell tartalmaznia.

(2) A véleményezési eljárás során vagy azt megelőzően főépítész kérelemre szakmai konzultációt biztosít.

38.§ (1) A véleményezési eljárás lefolytatása során vizsgálni kell

a) a beépítés, telepítés, épülettömeg, homlokzat és tetőzet - a környezetbe illeszkedés, a beépítés vagy az építészeti jellegzetesség és látvány, a helyi jelleg védelme - településképhe való illesztését, a helyi építészeti érték védelmének érvényre juttatását, azokra gyakorolt hatását,

b) a településrendezési eszközöknek való megfelelést, a rálátás és kilátás követelményeinek való megfelelést,

c) közterületen folytatott építési tevékenység végzése esetén a közterület burkolatának, műtárgyainak, köztárgyainak, növényzetének, továbbá a díszvilágító és hirdető berendezések kialakítását, valamint hogy

d) teljesíti-e a műemléki és helyi védettségű területek, épületek esetében az értékvédelemmel kapcsolatos előírásokat és elvárásokat.

(2) Az épület tömegének és tetőzetének kialakításával való megfelelésnél vizsgálni kell, hogy

a) az alkalmazott építészeti megoldások megfelelően illeszkednek-e a kialakult, illetve a településrendezési eszközök által rögzített előírások szerint átalakuló épített környezethez,

b) megfelelő-e a rendeltetéssel összefüggő reklám- és információs berendezések elhelyezése, kialakítása és összhangban van-e a vonatkozó önkormányzati rendelet előírásaival,

c) a tervezett megoldás gépészeti és egyéb beépített berendezései, tartozékai elhelyezése, takarása, megfelelő-e a településképi megjelenésben,

d) a tetőzet kialakítása - hajlásszöge, esetleges tetőfelépítményei, anyaga, jellemző részletei - megfelelően illeszkednek-e a környezet adottságaihoz, elősegítik-e az építmény településképi szempontból előnyösebb megjelenését.

(3) A határoló közterületekkel való kapcsolat megfelelésnél vizsgálni kell, hogy

a) milyen a közterülethez közvetlenül kapcsolódó szint alaprajzi kialakítása, illetve ebből eredő használata

aa) nem korlátozza-e a közúti közlekedést és annak biztonságát,

ab) figyelembe veszi-e azt az igényt, hogy a telek közterületről lehetőség szerint csak egy kapubehajtóval legyen megközelíthető,

ab) nem korlátozza-e, illetve zavarja-e a gyalogos és a kerékpáros közlekedést és annak biztonságát,

ac) megfelelően veszi-e figyelembe a közterület adottságait és esetleges berendezéseit, műtárgyait, valamint növényzetét,

ad) indokolt esetben a terv megfelelő javaslatokat ad-e az esetlegesen szükségessé váló és közterületet érintő beavatkozásokra;

b) az esetleg a közterület fölé benyúló építményrészek, illetve szerkezetek és berendezések milyen módon befolyásolják a közterület használatát, különös tekintettel a meglévő, illetve telepítendő fákra, fasorokra.

VII. FEJEZET TELEPÜLÉSKÉPI BEJELENTÉSI ELJÁRÁS

A bejelentési eljárással érintett építmények, reklámhordozók, rendeltetésváltások köre

39.§ A központi településrészen, a bevezető főutak mentén, az utcaképi védelemmel érintett területeken, továbbá a helyi védettségű és karakteres építészeti értéket képviselő épületek esetében a megbízott főépítész szakmai véleménye alapján a polgármester településképi bejelentési eljárást (a továbbiakban: bejelentési eljárás) folytat le az alábbi építési engedélyezéshez nem kötött építési tevékenységekhez (kivéve az Étv. 33/A.§ szerinti, lakóépülettel kapcsolatos építések eseteit):

- a) az építési engedéllyel építhető építmény közterület felé néző vagy onnan látható homlokzatának megváltoztatása esetében, ha az építési tevékenységgel az építmény tartószerkezeti rendszerét vagy tartószerkezeti elemeit nem kell megváltoztatni, átalakítani, elbontani, kicserélni, megerősíteni vagy változatlan formában újjáépíteni;
- b) meglévő építmény közterület felé néző vagy onnan látható homlokzati nyílászárójának - áthidalóját nem érintő, de anyaghasználatát, osztását, illetve színét tekintve a meglévőtől eltérő - cseréje, valamint a homlokzat felületképzésének megváltoztatása esetén;
- c) meglévő épület közterület felé néző vagy onnan látható homlokzatához illesztett előtető, védőtető, ernyőszerkezet építése, átalakítása, bővítése, vagy megváltoztatása esetén, ha ehhez az épület tartószerkezetét nem kell megváltoztatni, átalakítani, megbontani, kicserélni, megerősíteni vagy újjáépíteni;
- d) nettó 20,0 m² alapterületet az építési tevékenységet követően sem meghaladó méretű közterület felé néző vagy onnan látható kereskedelmi; szolgáltató, illetve vendéglátó rendeltetésű épület építése, bővítése esetén;
- e) nettó 100 m³ térfogatot és 4,50 m gerincmagasságot az építési tevékenységet követően sem meghaladó méretű, közterület felé néző vagy onnan látható, nem emberi tartózkodásra szolgáló építmény építése, bővítése esetén;
- f) közterület felé néző vagy onnan látható önálló reklámtartó építmény építése, meglévő bővítése vagy megváltoztatása esetén, amennyiben annak mérete az építési tevékenység után sem haladja meg beépítésre szánt területen a 4,50 m magasságot,
- g) közterület felé néző vagy onnan látható szobor, emlékmű, kereszt, emlékjel, emlékfal építése vagy elhelyezése esetén, ha annak a talapzatával együtt mért magassága nem haladja meg a 6,0 m-t;
- h) közterületen álló kerítés építése esetén;
- i) közterületen pavilon, vendéglátó-ipari terasz, közművek földfeletti létesítményeinek építése, elhelyezése esetén;
- j) közterület felé néző vagy onnan látható önálló elektronikus hírközlési építmény elhelyezése esetén;
- k) szellőző-, illetve klímaberendezés, áru- és pénzautomata, építmény közterületről látható felületén való elhelyezése esetén, ha ahhoz nem kell az építmény tartószerkezeti rendszerét, vagy tartószerkezeti elemeit megváltoztatni, átalakítani, elbontani, kicserélni, megerősíteni vagy újjáépíteni;
- l) építménynek minősülő szelektív és háztartási célú hulladékgyűjtő, tároló közterületről látható területen történő elhelyezése esetén;
- m) reklám, reklámhordozó, cégtábla elhelyezése esetén.

A bejelentési eljárás részletes szabályai

40.§ (1) A bejelentési eljárás az építtető vagy megbízott tervezője által benyújtott kérelemre indul. A bejelentést a polgármesterhez címezve egy példányban papíralapon vagy elektronikus úton kell benyújtani. A bejelentési eljáráshoz szükséges dokumentációt egy példányban elektronikus adathordozón kell csatolni. A bejelentésnek és a dokumentációnak a Korm. r. 23.§ (2)-(3) bekezdésében rögzítetteket kell tartalmaznia.

41.§ (1) A polgármester a bejelentési eljárással kapcsolatos döntését a polgármester által megbízott főépítész készíti elő a Korm. r. 26./C.§-ában foglaltak szerint.

(2) A polgármester a bejelentést követő 15 napon belül hatósági határozatban a Korm. r. 26./C.§ alapján

a) tudomásul veszi, vagy

b) megtiltja a tervezett építési tevékenységet, a reklám, reklámhordozó elhelyezését.

(3) A döntésben foglaltak ellenőrzésére a Korm. r. 26/D. §-a irányadó.

42.§ A bejelentés tudomásulvételéről szóló igazolás az igazolás kiállításának dátumától számított 1 évig érvényes.

VIII. FEJEZET

A TELEPÜLÉSKÉPI KÖTELEZÉS, TELEPÜLÉSKÉPI BÍRSÁG

A településképi kötelezési eljárás

43. § (1) A településképi követelmények sérelme esetén a polgármester az önkormányzat szerveként települési kötelezési eljárást folytat le az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény (a továbbiakban: Ákr.) eljárási szabályai szerint.

(2). A kötelezést tartalmazó hatósági határozat vonatkozhat az építmény, építményrész:

a) települési követelménynek megfelelő helyreállításra

b) kiegészítésére,

c) elbontására.

A településképi bírság kiszabásának esetei és mértéke

44. § (1) A településképi követelmények megszegése, vagy végre nem hajtása esetén az építtető 10 000 forinttól 2 000 000 forintig terjedő településképi bírsággal sújtható

a) a településképi eljárás kezdeményezésének elmulasztása,

b) a bejelentésben vagy döntésben meghatározottól eltérő tevékenység végzése,

c) a településképi követelmények be nem tartása és a

d) a döntés végre nem hajtása

esetén.

45.§ A bírság meghatározásához szükséges mérlegelési szempontokat a Ákr. szerint kell minden esetben elvégezni.

A településképi bírság kiszabásának és behajtásának módja

- 46.§** (1) A településképi bírság elrendelését követően a bírsággal sújtott 30 napon belül átutalással köteles megfizetni a bírságot.
- (2) Az átutalás határidőre történő elmulasztása esetén a bírság újabb határozattal emelhető, mely a törvényes eszközökkel behajtható.
- (3) Reklám, reklámhordozó elhelyezés esetén tapasztalt mulasztás és másodszori kötelezés, bírság befizetés elmulasztása esetén a polgármester értesíti a Békés Megyei Kormányhivatalt.

IX. FEJEZET

ÖNKORMÁNYZATI TÁMOGATÁSI ÉS ÖSZTÖNZŐ RENDSZER

A településképi követelmények alkalmazásának önkormányzati ösztönzése

- 47.§** (1) Az Önkormányzat az e rendelet hatálya alá tartozó helyi védett épületek közterülettel határos épületrészeinek értékörző felújítása, rekonstrukciója érdekében végzett munkák költségeit az értékvédelmi támogatásból (a továbbiakban: támogatás) támogatja.
- (2) A helyi védett épületek fenntartása és állagmegóvása a tulajdonos, illetve a hasznélvező (a továbbiakban: tulajdonos) kötelessége.
- (3) A tulajdonos kérelem útján az önkormányzattól utófinanszírozással működő, vissza nem térítendő támogatást igényelhet. A támogatást a tárgyévi költségvetés tartalmazza.
- (4) A támogatás mértéke nem lehet több, mint a bekerülési összeg 50%-a, de maximum bruttó 1 000 000 forint.
- (5) Támogatást nem lehet igényelni tervezésre, illetve értékvizsgálati munkarészek elkészítésére.
- (6) A kérelemhez mellékelni kell: építési engedélyhez kötött munka esetén az építési engedélyezési tervdokumentációt, kivitelező által készített költségvetést, a felújítási, rekonstrukciós munka befejezésének időpontját, eredeti számlákat és 30 napnál nem régebbi tulajdoni lap másolatot.
- 48.§** (1) A kérelmet évente augusztus 31-ig lehet benyújtani Nagyszénás Nagyközség polgármesteréhez címezve.
- (2) A kérelmet az Önkormányzat Pénzügyi Bizottsága bírálja el.
- (3) Az Önkormányzat a támogatásra jogosulttal támogatási szerződést köt a támogatás kifizetésére vonatkozóan.

X. FEJEZET
ZÁRÓ ÉS ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK

- 49.§** (1) Ez a rendelet 2017. december 31. napján lép hatályba.
(2) A hatálybalépés napján folyamatban lévő ügyekben e rendeletet kell alkalmazni.
(3) E rendelet hatálybalépésnek napján hatályát veszti Nagyszénás nagyközség helyi építési szabályzatáról szóló 15/2011. (V. 25.) önkormányzati rendelet alábbi szabályaipontjai: 10.§, 11.§, valamint a rendelet 3. melléklete.

Nagyszénás, 2017. december 19.

Nyemcsok János
polgármester

dr. Füvesi Gábor
jegyző

Kihirdetve: 2017. december 20-án

A település helyi védelem alatt álló építészeti örökségeinek jegyzéke

1. fejezet

A helyi egyedi védelem alatt álló „elemek”

1.1 Helyi védettségű épületek, építmények

Sorsz.	A Hrsz.	B Cím	C Leírás
1.	510/1	Hősök útja	r. katolikus templom
2.	510/1	Hősök útja	r.k.plébánia
3.	184	Október 6. utca	evangélikus templom
4.	41.	Szabadság u. 31. (Mendöl Tibor tér)	postahivatal épülete
5.	508/4	Hősök útja	Klebersberg-iskola
6.	44.	Szabadság u.33.	polgárház
7.	223.	Hősök útja 17	volt nagygazda-ház
8.	227.; 1141., 1873	köztéri kutak	Árpád utca – Petőfi utca sarok, Tessedik utca - Munkás utca sarok, Justh Zsigmond utca - Partizán utca sarok
9.	505/2; 40;	I. világháborús emlékmű, II. világháborús emlékmű, emléktáblák	Hősök útja; Mendöl Tibor tér
10.	1666	magtár épület	Zrínyi Miklós utca

1.2 helyi építészeti karaktert képviselő épületek:

Sorsz.	A Hrsz.	B Cím	C Leírás
1.	770/2.	József Attila u.35.	Kunos kocsmá
2.	955.	Jókai utca 22, ,	lakóház
3.	864.	Jókai utca 43	lakóház
4.	860.	Jókai utca 45	lakóház
5.	989.	Jókai utca 50	lakóház

6.	729/2.	Hunyadi utca 2.	lakóház
7.	740	Hunyadi utca 10,	lakóház
8.	702	Hunyadi utca 21.,	lakóház
9.	698	Hunyadi utca 25	lakóház
10.	759	Hunyadi utca 28	lakóház
11.	677.	Dózsa György utca 3.	lakóház
12.	688.	Dózsa György utca 10.	lakóház
13.	78.	Szabadság utca 67	lakóház
14.	87.	Szabadság utca 79	lakóház
15.	218	Petőfi utca 3.	lakóház
16.	215	Petőfi utca 7	lakóház
17.	239	Petőfi utca 12	lakóház
18.	244	Petőfi utca 26	lakóház
19.	252	Petőfi utca 28	lakóház
20.	269	Petőfi utca 38	lakóház
21.	280	Petőfi utca 48.	lakóház
22.	271.	Kossuth utca 35.	lakóház
23.	439.,	Bajcsy Zsilinszky utca 48,	lakóház
24.	433.,	Bajcsy Zsilinszky utca 58.	lakóház
25.	423.	Bajcsy Zsilinszky utca 78.	lakóház
26.	693.,	Rákóczi Ferenc utca 32.	lakóház
27.	694.	Rákóczi Ferenc utca 34.	lakóház
28.	874.	Bánki Donát utca 9.	lakóház
29.	300.	Árpád utca 14.	lakóház
30.	222.	Hősök útja 15.	Lakóház, sarki üzlettel
31.	20	Ságvári utca 6.	vendéglő
32.	404	Bajcsy Zsilinszky utca 11.	lakóház
33.	19	Ságvári utca 4.	lakóház

2. fejezet

Helyi védelemre méltó természeti értékek:

Fürdő parkja: kb. 6 db virginiai boróka (*Juniperus virginiana*), ill. 4 db idős galagonya (*Crataegus oxiacantha*)

Temető: 9 db szomorú japánakác (*Sophora japonica* 'Pendula')

Szabadság u. 10.: 1 db szomorú japánakác (*Sophora japonica* 'Pendula')

Március 15. tér: Idős fák: nyár, platánok, szomorúfűzek, ezüst és lúcfenyők, tiszafák

Mendöl Tibor tér: 1 db idős hárs

Szociális Otthon kertje: : platánok d: 80 cm, hársak d:20-40 cm

Táncsics utcai óvoda kert: idős platánok

Béke utca 15-17: utcai fasor (platán)

József Attila utcai óvoda kert: idős platánok

A településképi szempontból meghatározó területek jegyzéke

1. fejezet

A településképi szempontból meghatározó területek elnevezése és lehatárolása

1.1 Központi településmag: Szabadság út páros oldalát képező ingatlanok a Hősök útjától az Október 6. utcáig, valamint a Szabadság út páratlan oldala Szabadság út 3. sz. háztól (hrsz 13.) a 33. számú házig (hrsz 44.).

1.2 Hagyományos falusias karakterű községrészek: Bajcsy Zsilinszky utca, Kossuth Lajos utca, Petőfi Sándor utca, Szabadság út Árpád utcától Mendöl Tibor térig terjedő szakasza, Ságvári Endre utca Táncsics Mihály utcától Március 15. térig terjedő szakasza, Károlyi Mihály utca páros oldala, Partizán utca, Damjanich utca, Jókai Mór utca, József Attila utca, Hunyadi János utca, Rákóczi Ferenc utca, Dózsa György utca, Bánki Donát utca, Justh Zsigmond utca, Zrínyi Miklós utca páratlan oldala.

1.3 Tájvédelmi területek:

1.3.1 Ex lege országos védettségű kunhalmok:

Réti halom hrsz. 0101/1 (60. régészeti lelőhely)

Szénási-Kápolna-halom hrsz. 024/1 (61. régészeti lelőhely)

Szénási-Kettős-halom hrsz. 0104/1 (58. régészeti lelőhely)

Szirony tanya, Nádas halom hrsz 099/9-18 (30. régészeti lelőhely)

Vaskapu-halom hrsz. 0219/18-19, 0225/2,5-9,16-17,28-30, 0228, 0233/3 (41. régészeti lelőhely)

Világos halom hrsz. 018/1 (62. régészeti lelőhely)

1.2 Natura 2000 területek

- Cserebökény Kiemelt Jelentőségű Különleges Természetmegőrzési Terület

(Kód: HUKM 20027)

- Mágocs-ér Kiemelt Jelentőségű Különleges Természetmegőrzési Terület

(Kód: HUKM 20006)

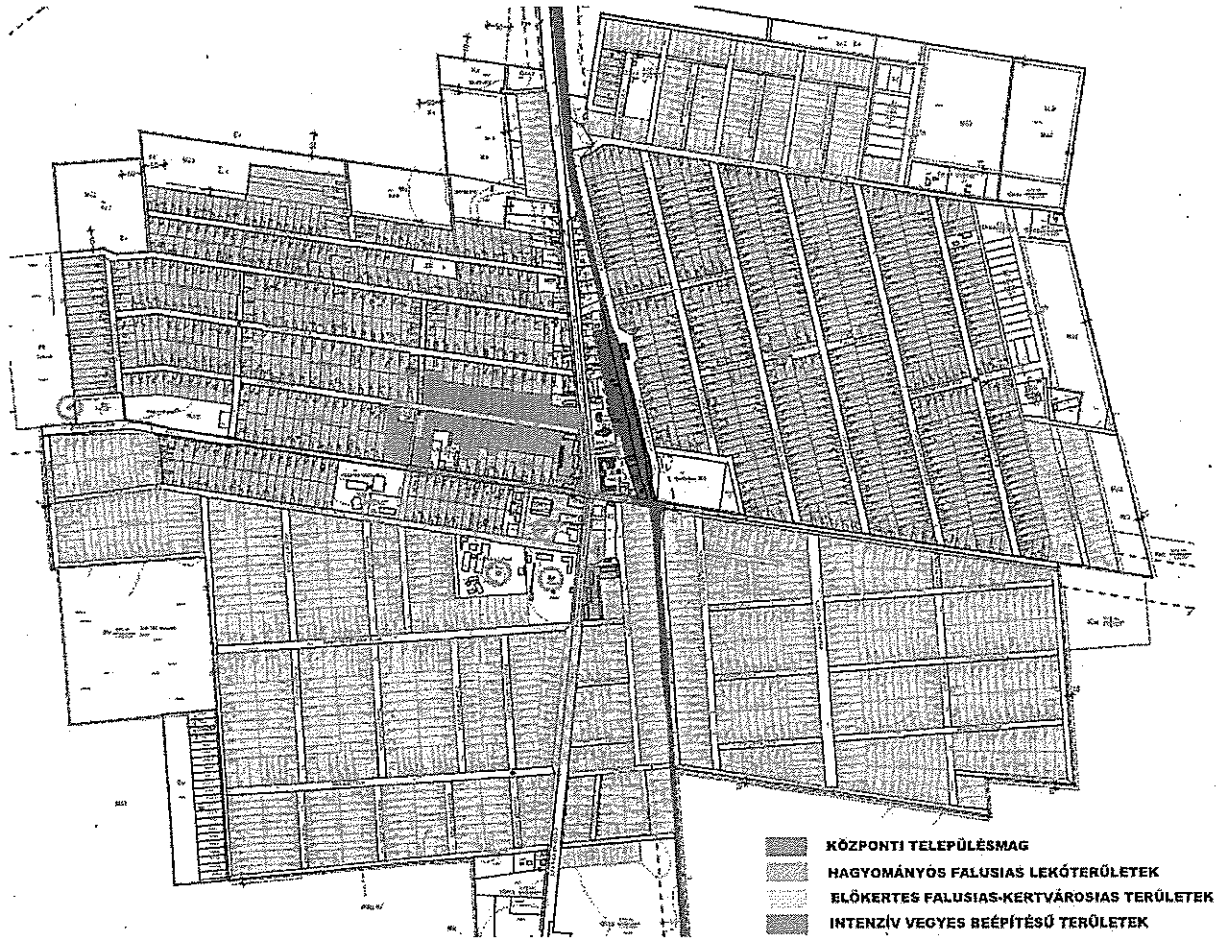
- Cserebökényi-puszták Különleges Madárvédelmi Terület

(Kód: HUKM 10005)

2. fejezet

A településképi szempontból meghatározó területek lehatárolásának térképi bemutatása

2/1 fejezet: Belterület

A településképi szempontból meghatározó területek lehatárolásának térképi bemutatása

2/2 fejezet: Külterület

